

Nők reprezentációja és női alkotók a magyar filmben – Válogatott bibliográfia

Könyvek*

- Babiczy László – Zsurzs Katalin (eds.): *Zsurzs. A tévéjátékrendező*. Budapest: Gondolat Kiadó–MTVA, 2016.
- Dizseri Eszter (ed.): *Zsindelyné Tüdös Klára: Életrajz – dokumentumokban: 1895–1980*. Budapest: Kálvin János Kiadó, 1994.
- Fábián László: *Gyarmathy Lívia*. Budapest: Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum, 1982.
- Gyöngyösi Zoltán: *Mészáros Márta*. Budapest: L'Harmattan Kiadó, 2023.
- Hock, Beata: *Gendered Artistic Positions and Social Voices. Politics, Cinema, and the Visual Arts in State-Socialist and Post Socialist Hungary*. Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 2013.
- Király Jenő: *Karády mítosza és mágiája*. Budapest: Háttér Lap- és Könyvkiadó, 1989.
- Portuges, Catherine: *Screen Memories: The Hungarian Cinema of Márta Mészáros*. Indiana University Press, 1993.
- Simonyi Lia: *Ennyi! Visszatekintés ötven év filmmunkájára 1937–1987*. Budapest: Magyar Filmintézet, 1988.
- Szilágyi Erzsébet (ed.): *Az Ember-lépték. Ember Judit portréja*. Budapest: Osiris Kiadó, 2003.
- Szilágyi Erzsébet: *A nők otthon és a munkahelyen: az 1970-es évtized magyar filmjeinek nőképe és ennek közönségfogadtatása*. Budapest: Tömegkommunikációs Kutatóközpont, 1983.

Bibliográfia

- Parvulescu, Constantin – László Strausz: *Márta Mészáros*. In: Krin, Gabbard (eds.): *Oxford Bibliographies Online, Cinema and Media Studies*. Oxford University Press, 2016.

Tanulmányok, cikkek

- Cruzado Rodriguez, Angeles: *Cinema As Vindication Of Individual And Collective Memory. Hungarian Women Filmmakers In The Communist Period*. *Arborciencia Pensamiento Y Cultura* 188 (2012) no. 758. pp. 1151–1163.
- Benczik, Vera: *Gendered Quest in Recent Hungarian Fantasy Films*. *Hungarian Cultural Studies* 12 (2019) pp. 290–298.
- Bollobás, Enikő: *Introduction to the Cluster. Inside and Outside the Patriarchal Box: On Hungarian Historical, Literary, and Filmic Constructions of Gender*. *Hungarian Cultural Studies* (2019) no. 12. pp. 166–171.
- Boronyák Rita – Fazekas Eszter – Hussein Evin – Löwensohn Enikő: *Nők a kamera mögött*. <https://nfi.hu/filmarchivum/hirek-1/nok-a-kamera-mogott.html> (utolsó letöltés dátuma: 2023. 11. 30.)
- Dánél Mónika: *Surrogate Nature, Culture, Women – Inner Colonies. Postcolonial Readings of Contemporary Hungarian Films*. *Acta Universitatis. Sapientiae. Film and Media Studies* (2012) no. 5. pp. 107–128.
- Dragon, Zoltán: *The Curious Female Character in István Szabó's Sunshine*. *Hungarian Cultural Studies* (2019) no. 12. pp. 281–289.
- Erdélyi Z. Ágnes: *Jegyzetek az első magyar rendezőnőkről*. *Filmkultúra* 21 (1985) no. 8. pp. 70–74.
- Forgách András: *A Besorolhatatlan – Enyedi Ildikó*. In: Zalán, Vince (ed.): *Magyar Filmrendezőportrék*. Budapest: Osiris Kiadó, 2004. pp. 266–286.
- Frey, David S.: *Mata Hari or the Body of the Nation? Interpretations of Katalin Karády*. *Hungarian Studies Review* XLI (2014) nos. 1–2. pp. 89–106.
- Gergely, Gábor: *Women directors in Hungarian cinema 1931–44*. *Studies in Eastern European Cinema* 7 (2016) no. 3. pp. 258–273.

- Gyarmati Gyöngyi: Nők, játékfilmek, hatalom. In: Gyarmati Gyöngyi – Schadt Mária – Vonyó József (eds.) *Az 1950-es évek Magyarországa játékfilmekben*. Pécs: Asoka Bt., 2004. pp. 26–40.
- Györi, Zsolt: Young Mothers, Concrete Cages: Representations of Maternity in Hungarian Housing Films from the 1970s and 1980s. In: Györke, Ágnes – Bülgözdi, Imola (eds.): *Geographies of Affect in Contemporary Literature and Visual Culture*. Brill Rodopi, 2020. pp. 89–105.
- Györi-Drahos Martin: A kontrollvesztésről. Enyedi Ildikó férfi karakterei és a feminin erő. *Metropolis* 27 (2023) no. 1. pp. 50–63.
- Havas Júlia Éva: Magyar romantikus vígjáték a 2000-es években. *Metropolis* 14 (2010) no. 1. pp. 66–78.
- Havas Júlia Éva: Test-tanok. Kortárs magyar szerzői filmek nőképe. *Metropolis* 15 (2011) no. 3. pp. 30–41.
- Havassy Gergely: A látható véletlen és a láthatatlan kommunikáció Enyedi Ildikó filmjeiben. *Metropolis* 27 (2023) no. 1. pp. 38–49.
- Hock Beáta: Hídemberné, aki maga hidat nem épít. A magyar mozi esete a nőekkel az utóbbi 60 évben. *Eszmélet* (2007) no. 73. pp. 81–101.
- Hock, Beata: Sites of Undoing Gender Hierarchies: Woman and/in Hungarian Cinema (Industry). *Media Research: Croatian Journal for Journalism and Media*. 16 (2010) no. 1. pp. 9–30.
- Hock, Beata: Coming into Age/ncy: Women in Filmmaking – The Hungarian Case. *Illuminace* 24 (2012) no. 4. pp. 85–101.
- Hollós Laura: Nőfilmek – nemcsak nőknek. *Metropolis* 4 (2000) no. 4. pp. 69–86.
- Horváth Ivetta Otília: Feminista kérdések a magyar filmben. *ME.DOK* (2012) no. 4. pp. 41–51.
- Imre, Anikó: Twin pleasures of feminism: Orlando meets My twentieth century. *Camera Obscura* 18 (2003) no. 3. pp. 176–211.
- Imre, Anikó: Television for socialist women. *Screen* 54 (2013) no. 2. pp. 249–255.
- Imre, Anikó: Hungarian Poetic Nationalism or National Pornography? Eastern Europe and Feminism – with a Difference. In: Arteaga, Alfred (ed.): *Violence and the Body: Race, Gender, and the State*. Indiana University Press, 2003. pp. 39–58.
- Kenez, Peter: Post Second World War Hungarian cinema as a reflection of the Communist struggle for power. *Historical Journal of Film, Radio and Television* 23 (2003) no. 1. pp. 11–25.
- Kiss, Irén: Angel, Victim Or Protagonist. The Image Of Women In The Hungarian Cinema Today. *New Hungarian Quarterly* 29 (1988) no. 111. pp. 202–207.
- Kis Katalin: Az identitásszörny, a szent mártír és az ellenálló. Férfi versus női prostituáltak a kortárs magyar filmben. *Metropolis* (2011) no. 3. pp. 42–54.
- Király, Hajnal: Women on the Road: Representing Female Mobility in Contemporary Hungarian–Romanian Coproductions. In: Bayman, Louis – Pinazza, Natália (eds.): *Journeys on Screen: Theory, Ethics, Aesthetics*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2018. pp. 147–163.
- Király Hajnal: A női és etnikai identitás performanciái a kortárs magyar filmben. In: Györi Zsolt – Kalmár György (eds.): *Nemek és etnikumok terei a magyar filmben*. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2018. pp. 59–69.
- Lakatos Gabriella: Én olyan rettenetesen gyűlölöm, ahogy még nem szerettem senkit. A magyar screwball comedy 1931 és 1944 között. *Metropolis* 18 (2014) no. 3. pp. 24–40.
- Lakatos Gabriella: Karriercélok és házasság. Női sikernarratívák az 1931 és 1944 között készült magyar vígjátékokban. *Korall – Társadalomtörténeti folyóirat* (2020) no. 81. pp. 138–159.
- Margitházi Beja: Rendszerváltás? A kortárs magyar film nőképeréről. *Korunk* 30 (2019) no. 6. pp. 13–21.
- Margitházi Beja: Felfelé a lejtőn. Női mobilitástörténetek a rendszerváltás utáni magyar filmben. *Metropolis* (2019) no. 4. pp. 30–47.
- Margitházi, Beja: Up the Slope. Women’s Mobility Stories in Post-Transition Hungarian Cinema. *Acta Universitatis Sapientiae, Film and Media Studies* 18 (2020) no. 1. pp. 223–250.
- McEaney, Kathleen: For Country, For Women: Women Directors in the Czech Republic, Hungary, Poland, and Romania. *Cinesthesia* 2 (2013) no. 1. pp. 1–10.
- Pieldner, Judit: Representations of Female Alterity in Contemporary Hungarian and Romanian Cinema. *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica* 5 (2013) no. 1. pp. 95–110.

- Portuges, Catherine: Retrospective narratives in Hungarian cinema: the 1980s Diary trilogy of Marta Meszaros. *Velvet Light Trap* (1991) pp. 63–73.
- Portuges, Catherine: Napló Gyermekeimnek/Diary for My Children. In: Hames, Peter (ed.): *The Cinema of Central Europe*. London: Wallfower, 2004. pp. 191–200.
- Portuges, Catherine: Central European Twins: Psychoanalysis and Cinema in Ildikó Enyedi's My Twentieth Century. *Psychoanalytic Inquiry – A Topical Journal for Mental Health Professionals* 27 (2007) no. 4. pp. 525–539.
- Simonyi Lia: Ennyi! Részlet az első magyar filmrendezőnő visszaemlékezéseiből. *Filmkultúra* 23 (1987) no. 12. pp. 53–60.
- Schadt Mária: Ideológia és valóság: Az 1950-es évek nőideáljai a magyar filmekben. *Kultúra és közösség* 3 (2012) nos. 1–2. pp. 109–120.
- Süll Kristóf: Bűvös vadászok bűvös erdőkben. Az erdő mitológiai hagyományának alakváltozatai Enyedi Ildikó filmjeiben. *Metropolis* 27 (2023) no. 1. pp. 24–37.
- Szederkényi Olga: Rendezőnők a magyar filmtörténetben. Portrészorozat a magyar.film.hu portálon (1. rész: Dr. Balázs Mária; 2. rész: Riedl Klára; 3. rész: Simonyi Lia; 4. rész: Tüdős Klára; 5. rész: Szemes Marianne; 6. rész: Herskó Anna; 7. rész: Megyeri Gabriella; 8. rész: Luttor Mara) <https://magyar.film.hu/filmhu/magazin/rendezonok-a-magyar-filmtortenetben-8-resz.html> (utolsó letöltés dátuma: 2023. 12. 18.)
- Szilágyi Erzsébet: Rendezőnők a magyar és egyetemes filmtörténetben. In: Uő.: *Tükör/tükrök által homályosan? A film, a rádió, és a televízió a kutatások tükrében. Válogatott tanulmányok*. Budapest – Székesfehérvár: Kodolányi Főiskola, 2001. pp. 62–79.
- Szilágyi Erzsébet: Nők az 1970-es és az 1980-as évtized magyar filmjében. *Filmkultúra* 21 (1985) no. 8. pp. 24–37.
- Turnacker Katalin: Az animális és az emberi. A kölcsönösség szempontja Enyedi Ildikó filmjeiben. *Metropolis* 27 (2023) no. 1. pp. 8–22.
- Ureczky, Eszter: Post-Bodies in Hungarian Cinema: Forgotten Bodies and Spaces in Ágnes Kocsis' Pál Adrienn. In: Virginás Andrea (ed.): *Cultural Studies Approaches in the Study of Eastern European Cinema: Spaces, Bodies, Memories*. Cambridge Scholar Publishing, 2017. pp. 168–191.
- Vajdovich Györgyi: Szende titkárnők, kacér milliomoslányok. Az 1931–1944 közötti magyar vígjátékok nőképe. *Metropolis* (2016) no. 4. pp. 8–23.
- Vajdovich Györgyi: Jó feleség vagy emancipált, dolgozó nő? Nőszerepek és női mobilitás az 1931–1944 közötti magyar filmben. *Metropolis* (2019) no. 4. pp. 8–29.
- Vajdovich, Györgyi. The Representation of Women and Female Mobility in Hungarian Films between 1931 and 1944. *Acta Universitatis Sapientiae, Film and Media Studies* 18 (2020) no. 1. pp. 195–221.
- Varga Éva – Kresalek Gábor: Nők az ötvenes évek filmjeiben. In: Á. Varga László (ed.): *Vera (nem csak) a városban: tanulmányok a 65 éves Bácskai Vera tiszteletére*. Budapest: Hajnal István Kör – Társadalomtörténeti Egyesület, 1995. pp. 361–378.
- Vincze Teréz: Feminizmus és filmelmélet. *Metropolis* (2000) no. 4. pp. 8–11.
- Vincze Teréz: Játékfilmes dokumentátor – Fekete Ibolya. In: Zalán, Vince (ed.): *Magyar Filmrendezőportrék*. Budapest: Osiris Kiadó, 2004. pp. 247–265.
- Vincze Teréz: Nők a filmiparban, nők a filmben (Filmlet készítő és filmezett nők). In: Pető Andrea (ed.): *Nők a történelemben – középiskolai oktatási segédanyag történelemtanároknak*. Budapest: Balassi Intézet, 2005.
- Vincze Teréz: Feminizmusok: Bevezetés a „Nőfigurák a kortárs populáris filmben” című összeállításához. *Metropolis* 20 (2016) no. 1. pp. 6–8.
- Vincze Teréz: A nők éve: Filmrendezőnők a magyar filmben. *Filmvilág* 62 (2019) no. 4. pp. 3–5.
- Vincze Teréz: Mein 20. Jahrhundert (Ildikó Enyedi) In: Bühler, Daniel – Hilfenhaus, Dominik – Krause, Stephan (eds.): *Klassiker des Ungarischen Films*. Marburg: Schüren Verlag, 2019. pp. 151–159.
- Virginás, Andrea: Female Trauma in the Films of Szabolcs Hajdu, David Lynch, Cristian Mungiu and Peter Strickland. *Studies in Eastern European Cinema* 5 (2014) no. 2. pp. 155–168.
- Virginás Andrea: Kortárs kelet-európai nő-képek: irodalmi és filmes példák. *TNTeF Társadalmi Nemek Tanulmánya eFolyóirat* 4 (2014) no. 2. pp. 37–55.
- Virginás Andrea – Bíró Emese – Botházi Mária – Kassay Réka: Kollektív emlékeink a mobilitásról. A női alakoktól a női alkotókig magyar gyártási kontextusban. In: Györi Zsolt – Kalmár György (eds.):

Nemek és etnikumok terei a magyar filmben. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2018. pp. 45–58.

Virginás, Andrea: *Fragile Diegetic Spaces And Mobile Women: Coping With Trauma In Hungarian And Romanian Films.* In: Virginás Andrea (ed.): *Cultural Studies Approaches in the Study of Eastern European Cinema: Spaces, Bodies, Memories.* Cambridge Scholar Publishing, 2017. pp. 66–84.

Waller, Marguerite: *The Abjection of Patriarchy: Ibolya Fekete's Chico and the Transnational Feminist Imaginary.* In: Marciniak, Katarzyna – Imre, Anikó (eds.): *Transnational Feminism in Film and Media.* New York: Palgrave Macmillan, 2007. pp. 227–240.

Walton, Saige: *Sleeping Away the Factory, Healing with Time: Gaston Bachelard, the Poetic Imagination and Testről és Lélekről/On Body and Soul.* *Paragraph* 43 (2020) no. 3. pp. 348–363.

Wheeler, Winston Dixon: *A Personal/Political Artist: Márta Mészáros.* *Literature/Film Quarterly* 23 (1995) no. 4. pp. 293–294.

Zalán Vince: „Hát élni... élünk”. Gyarmathy Livia dokumentumfilmjei. In: Zalán Vince (ed.): *Magyar filmrendezőportrék.* Budapest: Osiris Kiadó, 2004. pp. 89–112.

Ezúton értesítjük kedves olvasóinkat és támogatóinkat, hogy a **Metropolist** kiadó Kosztolányi Dezső Kávéház Kulturális Alapítvány számlájára

az adózók által felajánlott 1%-okból 2023-ban 110.386 Ft folyt be.

Ezt az összeget lapunk működési költségeire fordítottuk. Felajánlásaikat – melyek nélkülözhetetlen segítséget jelentenek folyóiratunk számára – hálással köszönjük!

Kérjük, 2023. évi adóbevallásukkor is gondoljanak ránk, és támogassák munkánkat!

METROPOLIS
FILMÉLETI ÉS FILMTÖRTÉNELMI FOLYÓIRAT

**A Kosztolányi Dezső Kávéház
Kulturális Alapítvány adószáma:**

18083787-1-42

Köszönjük!